

Informe de l'Observatori de les Discriminacions 2023

Resum executiu

Resum executiu

Setembre 2024

Direcció de Serveis de
Drets Humans, Justícia
Global i Cooperació
Internacional; Àrea de
Drets Socials, Salut,
Cooperació i Comunitat

Ajuntament
de Barcelona

Copyright

© Ajuntament de Barcelona, 2024

Avis legal

Tots els drets reservats. No es permet la reproducció total ni parcial de les imatges o textos d'aquesta publicació sense autorització prèvia.

Títol

Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona 2023. Resum executiu.

Dipòsit legal

B 13556-2024

Coordinació de l'edició:

Direcció de Serveis de Drets Humans, Justícia Global i Cooperació Internacional; Àrea de Drets Socials, Salut, Cooperació i Comunitat, Ajuntament de Barcelona. Setembre del 2024.

Redacció

Centre de Recursos en Drets Humans i Oficina per la No Discriminació. Ajuntament de Barcelona.

Amb la informació i par-

ticipació de l'Oficina per la No Discriminació i la Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Víctimes de Discriminació, formada per: ACATHI, ACCAPS, Àmbit Prevenció, Associació Catalana per a la Defensa dels Drets Humans (ACDDH), Bayt al-Thaqafa, Cepaim, Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG), Creación Positiva, Dincat, Exil, Federació ECOM, Federació Salut Mental Catalunya (FSMC), Federació Veus, Fil a l'agulla, Fundación Secretariado Gitano (FSG), Gais Positius, Irdia, L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius, L'Observatori contra l'LGTBI-fòbia (OCL), Plataforma per la Llengua, Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL), Sindicat de Llogateres, SOS Racisme Catalunya i Unió Romani.

També agraïm la col·laboració de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), la Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI, el Departament d'Interculturalitat, la Direcció de Serveis de Salut, la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps, l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut Metròpoli.

1 Informe de l'Observatori de les Discriminacions 2023

Durant el 2023, l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona va registrar **865 situacions de discriminació**, un total de 234 casos més que l'any anterior. El racisme continua sent el principal motiu de discriminació amb 230 incidències, seguit de la salut, amb 217, i l'LGTTBI-fòbia, amb 205. Els principals agents discriminadors van ser les entitats privades o empreses, i els drets vulnerats amb més freqüència van ser la integritat moral, el de gaudir d'un servei públic de qualitat i el de prestació de serveis.

Què és l'informe?

És un informe fruit del treball conjunt entre l'Ajuntament i entitats socials de la ciutat amb l'objectiu de posar en comú i analitzar les situacions i els tipus de discriminació que els han arribat al llarg de l'any. Es tracta de la sisena edició que es publica.

També vol servir com a registre que permeti dissenyar accions conjuntes per combatre aquestes discriminacions. El document que esteu consultant ara mateix és un resum d'aquest informe.

L'informe del 2023 recull dades sobre:

- **Les situacions de discriminació** que s'han registrat i com les han percebut les persones que les han rebut.
- Un apartat específic sobre **l'impacte de les discriminacions en la salut mental**.
- **Els serveis** que s'han ofert des de l'Ajuntament i les entitats.
- **Les accions** que s'han dut a terme per tal de fer-hi front.
- **Reptes** de futur i propostes.

Qui l'impulsa?

L'Observatori de les Discriminacions a Barcelona.

Com s'ha elaborat?

L'informe s'ha elaborat emprant **diverses fonts d'informació** — complementades amb altres informes i bibliografia— per tal d'oferir una visió el màxim de completa possible de la situació de les discriminacions a la ciutat. Algunes de les fonts són:

- Les **situacions de discriminació recollides per l'Oficina per la No Discriminació (OND) de l'Ajuntament de Barcelona i la Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Víctimes de Discriminació (SAVD)**, formada per 25 organitzacions. Es combinen dades quantitatives (nombre de discriminacions que s'han atès i acompanyat) amb qualitatives, que es deriven de les reflexions de cada entitat sobre les discriminacions en el seu àmbit.
- A més, es disposa d'informació de serveis de l'Ajuntament que treballen l'eix de discriminació per raó de gènere: el Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida (SARA), els Punts d'Informació i Atenció de les Dones (PIAD), el PLURAL Centre de Masculinitats, el Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS), la Unitat Municipal contra el Tràfic d'Éssers Humans (UTEH) i la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps.

Cada any l'informe aborda un tema rellevant amb més profunditat, que enguany gira al voltant de l'impacte de les discriminacions en la salut mental de les persones que les reben.

2 Què són les discriminacions?

Són actes que vulneren la dignitat, els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones. És el tracte diferenciat, preferent, restrictiu, desfavorable, exclouent o injust motivat per estereotips, prejudicis i estigmes. Aquests actes es concreten en una acció de rebuig o agressió amb conseqüències perjudicials, que impliquen que es perpetuïn les desigualtats i les violacions de drets humans.

Totes les persones, quan neixen, tenen els mateixos drets. Així ho reconeix l'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans. Tot i això, hi ha persones i grups que històricament han patit discriminacions i vulneracions de drets. En la mateixa situació, han rebut un tracte diferent respecte a una altra persona pel fet de tenir unes característiques determinades:

Les persones i els col·lectius més vulnerables tenen dret a rebre l'atenció i la protecció especials que necessiten. Fer efectiu **el dret a la igualtat i a la no-discriminació** és imprescindible per protegir els drets i les llibertats dels col·lectius més vulnerables i garantir una igualtat efectiva entre totes les persones.

3 Resultats de l'informe

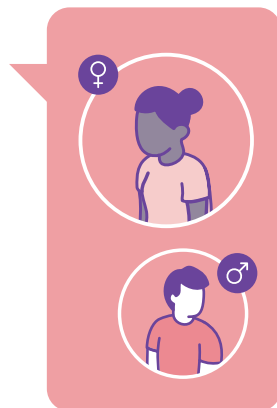
L'informe s'ha elaborat, principalment, a partir de les dades quantitatives i qualitatives que han aportat l'Oficina per la No Discriminació i la Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Víctimes de Discriminació (SAVD). En aquest resum es recullen les dades més destacades de l'informe complet.

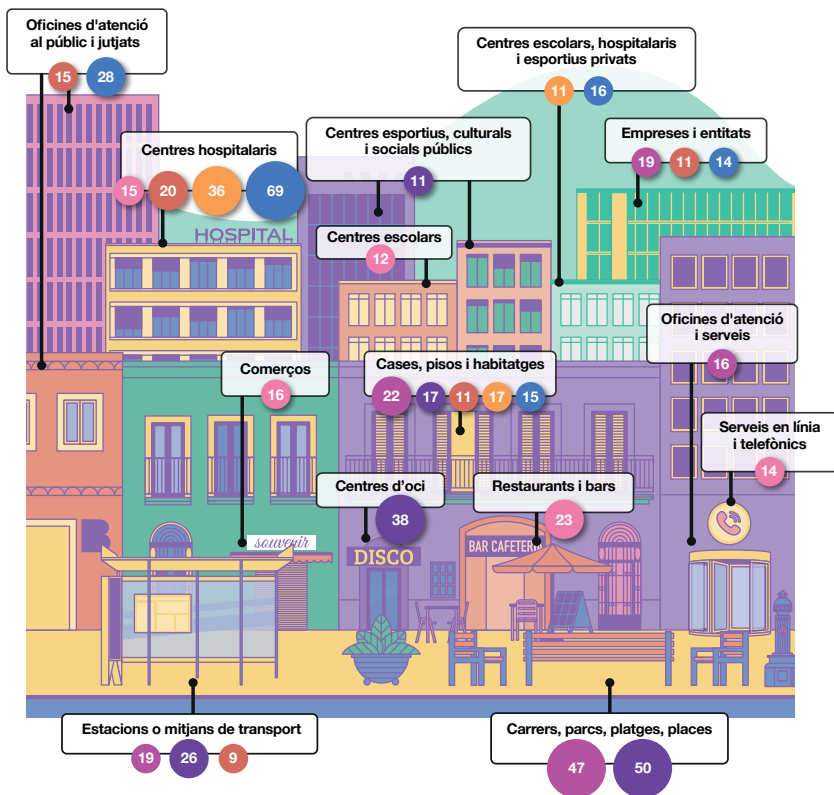
A qui es discrimina?

A diferència del darrer informe, al 2023 s'han registrat **més situacions de discriminació en dones** (411) que en homes (379). A més, el nombre de casos que han afectat el gènere femení s'ha duplicat respecte al 2022; mentre que en el cas del gènere masculí les situacions han augmentat en un 25%.

Pel que fa a l'edat, una de cada tres persones que han denunciat discriminacions tenen entre 40 i 64 anys; i gairebé un altre terç correspon a la franja d'edat entre els 25 i els 39 anys.

Sobre la situació administrativa, 691 de les persones que van denunciar una situació de discriminació el 2023 són espanyoles o estan en situació administrativa regularitzada, 58 estan en situació irregular, 14 són sol·licitants d'asil i 1 persona té l'estatus de refugiada.

On es discrimina?

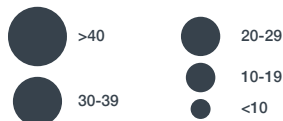
Pel que fa als espais públics, la majoria de les discriminacions tenen lloc a **carrers, platges i places** (131), d'una banda, i a **centres hospitalaris** (110), de l'altra. El nombre de situacions en centres hospitalaris s'ha gairebé duplicat respecte l'any passat, en què se'n van registrar una seixantena.

Dins l'espai privat, són majoritàries les situacions en **cases, pisos i habitatges** (64) i **empreses i entitats** (54). Als centres d'oci (46) també han augmentat considerablement les discriminacions, així com en bars i restaurants (41).

EIXOS DE DISCRIMINACIÓ

- Racisme i xenofòbia
- Llengua
- LGTBI-fòbia
- Capacitisme
- Gènere
- Salut

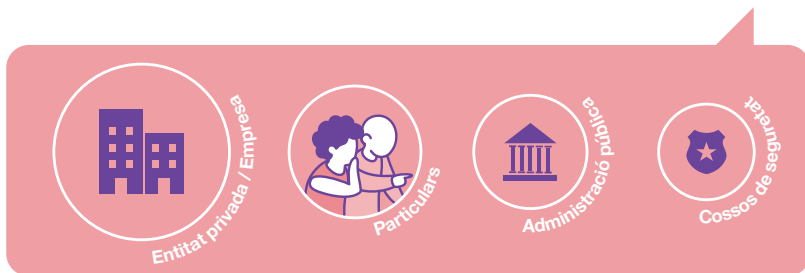
NOMBRE DE CASOS

Qui discrimina?

Les entitats privades o empreses i les persones particulars són les que més situacions de discriminació acumulen.

Més d'un terç dels casos de discriminació els ha perpetrat un **actor públic** (Administració i cossos de seguretat).

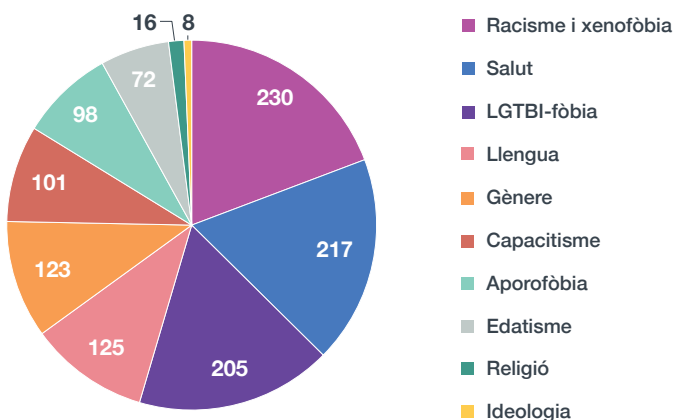

Per quin motiu?

Un any més el **racisme i xenofòbia**, amb 230 situacions, són al capdavant de les incidències per discriminació a la ciutat.

Després hi ha la salut, amb 217 casos, i l'LGTBI-fòbia, amb 205.

Font:
OND i Taula
SAVD, 2023

Racisme i xenofòbia

El **racisme** és qualsevol distinció, exclusió, restricció o preferència que es produeix perquè s'ha estigmatitzat la persona pel color de pell, l'arrel o origen nacional o ètnic. Provoca l'anul·lació o limitació del reconeixement, gaudi o exercici, en condicions d'igualtat, dels drets humans i les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural, etc.

La **xenofòbia** és l'odi, rebuig o hostilitat cap a persones que són d'origen estranger o que són percebudes com a estrangeres.

Durant el 2023, el nombre de discriminacions per racisme i xenofòbia **va ser de 230**.

Les persones que més situacions de discriminació van viure són les **d'origen magrebí o àrab**, seguides de les persones negres, i, en tercer lloc, les d'origen llatinoamericà.

Les **entitats i empreses** són el principal agent discriminador en el cas de racisme. Es van identificar situacions que venien de les direccions de les empreses, de la seguretat privada d'espais d'oci i discoteques, persones treballadores de clíniques privades, agents d'empreses immobiliàries, etc.

Des de SOS Racisme expliquen que, sovint, **fins que no s'han viscut diverses situacions** de racisme constant, les persones afectades no fan el pas de denunciar-les.

La Fundación Secretariado Gitano explica que a les persones que viuen situacions d'antigitanisme se'ls fa difícil provar-les. Tot i que perceben clarament que estan rebent un tracte diferenciat, l'entorn ho assumeix com una qüestió subjectiva.

Salut

Una persona pateix **discriminació per motiu de salut** quan rep un tracte diferent del que reben altres persones per raó del seu estat de salut.

Enguany l'estat de salut ha passat a ser **el segon motiu de discriminació** a la ciutat, per davant de l'LGTTBI-fòbia, que en l'informe de 2022 ocupava la segona posició.

De les **217 incidències** de discriminació per motius de salut, 151 van estar relacionades amb diagnòstics de salut mental, i 42 tenien a veure amb la salut sexual i reproductiva. El principal agent discriminador va ser l'**Administració pública**.

L'increment de **discriminacions relacionades amb la salut mental** respecte l'anterior informe és de **gairebé el doble**, i de deu vegades més que el 2019. S'han identificat algunes **pràctiques estigmatitzants**: infantilització, manca de reconeixement d'autonomia, assumptió que són persones perilloses, entre d'altres. Si, a més, estan en condició de pobresa i sensellarisme, el pes de la discriminació afecta encara més.

Pel que fa a les incidències vinculades a la salut **sexual i reproductiva**, L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius explica que, majoritàriament, les discriminacions van ser cap a dones joves que van sol·licitar la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) en el sistema de salut pública.

LGTBI-fòbia

L'**LGTBI-fòbia** és la discriminació fonamentada en un sistema cultural, social i econòmic que regula l'orientació sexual i la identitat de gènere. Tot allò que se surti de l'heteronormativitat i de la coincidència entre el sexe de naixement i la identitat de gènere no encaixa des d'una perspectiva LGTBI-fòbica.

L'any 2023 es van registrar **205 incidències** per LGTBI-fòbia a la ciutat, de les quals 109 van ser per gaifòbia i 58 per transfòbia. El principal agent discriminador van ser **les persones particulars**.

Tot i que l'LGTBI-fòbia ja no es troba en el segon lloc pel que fa als motius de discriminació, el nombre total de casos ha augmentat molt: **el creixement és de gairebé un 60%**.

L'agressió física és el tipus de discriminació que més s'ha atès, i també s'han registrat diverses situacions d'assetjament i d'agressió verbal. A més, hi va haver força incidències en què es va rebre un tracte inadequat o bé es va prohibir l'admissió a llocs d'oci. També es van registrar algunes denúncies per missatges d'odi a xarxes socials.

L'Observatori Contra l'LGTBI-fòbia (OCL) indica que **els homes gais** són els que més sovint es veuen exposats a situacions de violència física, que afecta greument la seva integritat física, moral i la seva seguretat.

L'OCL també explica que les discriminacions cap a **les persones trans** tenen un gran impacte en la seva salut mental i emocional, perquè **és com si se'ls negués el dret a existir**.

Llengua

La **discriminació per l'ús d'una llengua** determinada pot generar un tracte diferenciat en la manera com es relacionen les persones o com es condiciona l'accés a un servei quan algú, amb motiu de la llengua que parla, sent actituds de rebuig.

Recordem que a Barcelona es parlen més de 300 llengües.

Durant el 2023, el 100% de les **125 incidències** identificades per l'Oficina per la No Discriminació i la Taula SAVD van estar vinculades a l'**ús del català**.

Les entitats privades i empreses van ser el principal agent discriminador. Van ser, sobretot, **treballadors/es** que van negar l'atenció a persones que volien mantenir-se parlant en català (personal d'oficines bancàries i de comerços o restaurants, especialment). En relació amb l'Administració pública va ser, sobretot, el funcionariat de l'àmbit de la salut i de coscos de seguretat d'àmbit local.

També és destacable **que hi ha situacions que interseccionen amb l'eix de racisme**: algunes persones racialitzades expliquen que, tot i haver nascut a Catalunya, s'assumeix que no parlen català ni castellà només pels seus trets físics.

A més, les entitats denuncien la **manca d'intèrprets i persones mediadores interculturals** en serveis públics, jutjats i altres institucions.

Gènere

Entenem per **discriminació de gènere** el tracte desfavorable d'una persona per raó del seu gènere. Això es deu al sexisme i al conjunt de rols i estereotips de gènere que encara creen grans desigualtats envers les dones.

Hi ha hagut **123 incidències** discriminatòries per raó de gènere registrades per la Taula SAVD i l'OND.

La **violència masclista** és l'expressió més greu de la cultura patriarcal, que impedeix el desenvolupament dels drets, la igualtat d'oportunitats i les llibertats de les dones.

El Servei d'Atenció, Recuperació i Acolliment (SARA) de l'Ajuntament ofereix atenció ambulatoria específica a persones víctimes de violència masclista (dones, infants, adolescents i persones LGTBI o persones del seu entorn directament afectades per aquesta violència). Durant el 2023, **va atendre 1.055 dones** afectades per violències masclistes, de les quals 286 van rebre acollida i allotjament com a mesura de protecció. També es van atendre 238 infants i adolescents, fills i filles de les dones ateses, 37 filles majors d'edat i 5 adolescents al servei SARA Jove.

El principal agent discriminador és l'**Administració pública**. A més, s'han registrat nombrosos insults al carrer, comentaris misògins, agressions i assetjament a la via pública, a bars i a edificis particulars.

L'Associació de Drets Sexuals i Reproductius explica que la discriminació de gènere **està també relacionada amb l'àmbit de la salut sexual i reproductiva**. Denuncien, per exemple, que a algunes dones se'ls denega la lligadura de les trompes de Fal·lopi en funció de l'edat o del nombre de fills que tenen. Se les infantilitza i es vulnera el dret a decidir sobre el seu propi cos.

A més, expliquen que la discriminació per raó de gènere intersecciona, inevitablement, amb altres discriminacions, ja que "l'estructura patriarcal està impregnada de racisme, edatisme o discriminació per motius ideològics".

Capacitisme

El **capacitisme** és una discriminació i prejudici social contra les persones amb discapacitat. S'expressa a través d'estereotips nocius, idees errònies, barreres físiques o opressió. És una actitud o discurs que devalua la discapacitat i es basa en la premissa errònia que, com a grup social, les persones amb discapacitat són inferiors a les que no en tenen.

Els **101 casos** de capacitisme del 2023 van ser, principalment, cap a persones amb discapacitat física o intel·lectual. L'agent discriminador principal va ser l'**Administració pública**.

Les persones afectades pel **capacitisme intel·lectual** van viure situacions vinculades a l'aplicació farmacològica desproporcionada, la vulneració del dret a la intimitat, la discriminació per manca de recursos econòmics, l'assetjament escolar, les dificultats per accedir a un habitatge, i el desempament institucional, entre d'altres.

Les situacions que van afectar **les persones amb discapacitat física o orgànica** van tenir a veure amb l'àmbit laboral, l'accés a assegurances, les barreres arquitectòniques, els costos abusius en transports adaptats, els retards en rebre ajuts, la manca de reconeixement de la seva autonomia, etc.

Aporofòbia

Es coneix com **aporofòbia** el menyspreu, rebuig o odi cap a les persones en condició de pobresa, especialment cap a aquelles que es troben en situació de **sensellarisme**. Les persones en condició de pobresa són estereotipades i viuen situacions de discriminació.

El nombre de situacions registrades per la Taula SAVD i l'OND és **98**, i la majoria ha afectat homes (56).

El desembre del 2023 es va dur a terme el recompte de persones que viuen al carrer, organitzat per Arrels Fundació i la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar de Barcelona (XAPSELL). Un total de **1.384 persones dormen als carrers de Barcelona**, la majoria als districtes de Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí. Del total de persones localitzades, 533 eren homes i 57 dones (el gènere de la resta no es va poder determinar).

Des de la XAPSLL han detectat que es donen situacions d'aporofòbia en **centres de salut**, en què de vegades l'atenció és estigmatitzant, així com en espais com bars, restaurants o altres comerços.

La XAPSLL també denuncia que a moltes persones en situació de sensellarisme **se'ls denega l'obertura d'un compte de pagament bàsic**. Això els dificulta molt la possibilitat de sortir del carrer i desenvolupar un nou projecte vital.

0-99

Edatisme

L'**edatisme** produeix mal, desavantatge o injustícia i afecta la solidaritat intergeneracional. Penalitza tot el que se surt de la franja d'edat majoritària, és a dir, l'edat adulta; per tant, discrimina les persones joves i la gent gran.

Les denúncies per edatisme recollides per l'OND i la Taula SAVD **van ser 72**. La majoria de situacions venen de persones joves, i es manté **la infradenúncia entre les persones grans**, segons expliquen les entitats. L'agent discriminador principal va ser l'Administració pública.

L'**edatisme envers el jovent** es manifesta en molts àmbits, com ara la salut, l'ocupació, l'habitatge i la política, on les seves veus solen tenir-se poc presents, infantilitzar-se o rebutjar-se.

L'edatisme **cap a les persones grans** té a veure amb com s'entenen la vellesa i l'envelliment, les relacions intergeneracionals o com es perpetuen estereotips i idees preconcebudes sobre les persones grans, sense tenir en compte l'heterogeneïtat de la vellesa.

Religió

A la ciutat de Barcelona hi conviuen 27 confessions i hi ha gairebé cinc-cents llocs de culte. Entenem per **discriminació per motius religiosos** aquelles situacions en què algú és discriminat per professar una religió o creença.

La llibertat religiosa és un dret reconegut en la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

Durant el 2023 es van registrar **16 situacions** de discriminació per motius religiosos, de les quals 9 van ser per islamofòbia, 6 per antisemitisme i 1 per cristianofòbia.

En aquest cas, els principals agents discriminadors van ser **persones particulars i entitats privades o empreses**.

Bayt al-thaqafa explica que es manté **la desconfiança a l'hora de denunciar els casos d'islamofòbia**, ja que les persones afectades creuen que no servirà de res. Algunes persones musulmanes **assumeixen l'estigmatització com a part de la seva realitat** quotidiana. Segons Bayt al-thaqafa, la normalització de la islamofòbia la fa invisible.

Les entitats coincideixen en assenyalar que la infradenúncia en el cas de les discriminacions per motius religiosos és un dels grans impediments per fer front a la problemàtica.

Ideologia

Entenem per **discriminació ideològica** les discriminacions motivades per idees associades a les conviccions o opinions polítiques de la persona.

L'any 2023 va haver-hi, un any més, una situació **d'infra-denúncia en els casos** de discriminació per ideologia. Es van registrar 8 incidències, en què el principal agent discriminador van ser les persones particulars.

El jutjat penal 17 de Barcelona va emetre el 2023 **una sentència condemnatòria en un cas en què l'Ajuntament s'havia personat com a acusació popular**. La situació es remunta al 17 d'octubre de 2019, en el marc de les manifestacions de protesta arran de la sentència del procés independentista català. Un grup organitzat de manifestants d'ultradreta, amb simbologia franquista i nazi, va agredir un jove independentista quan tornava a casa.

La sentència condemna quatre persones per un delictes de lesions amb agreujant d'abús de superioritat i **motivació discriminatòria per ideologia**. És una sentència rellevant perquè reconeix específicament l'agreujant de discriminació per motius ideològics.

L'Ajuntament de Barcelona, a més de personar-se com a acusació popular en el cas, va **acompanyar el jove** durant tot el procés amb atenció psicosocial i jurídica a través de l'Oficina per la No Discriminació.

4 El dret a la salut mental: interseccionalitat i impacte de les discriminacions

El dret a la salut mental depèn de la no-discriminació i la garantia de tots els altres drets humans. La discriminació per qualsevol motiu, tant dins com fora de l'àmbit de la salut mental, és alhora causa i conseqüència d'afectacions en la salut mental. No pot haver-hi mai una bona salut mental sense respecte pels drets humans.

En conseqüència, l'atenció a la salut mental ha de prestar-se des d'un enfocament de drets. Per fer-ho, és fonamental tenir en compte els factors clau següents que dignifiquen la vida:

Com afecten les discriminacions la salut mental?

La relatora especial sobre el dret de tota persona a la salut física i mental proposa **la igualtat substantiva com a via per fer operatiu el dret a la salut**. També reconeix la importància del profund impacte de les opressions sistèmiques en la salut mental i adverteix que les dades disponibles semblen ser només la punta de l'iceberg.

L'Agència Europea pels Drets Fonamentals ha identificat que un **71% de les dones i un 51% dels homes que han sofert violència racista han experimentat problemes psicològics** a conseqüència d'aquesta. L'Enquesta de relacions veïnals i convivència (ECAMB) mostra que qui ha sofert discriminació per malaltia o discapacitat, orientació sexual, identitat de gènere o racisme són qui manifesten major afectació psicològica.

A continuació, compartim algunes de les consideracions sobre l'impacte de les discriminacions en la salut mental que relaten les entitats de la Taula SAVD (a l'informe complet se'n poden trobar moltes més):

- Les persones que acudeixen a les entitats per denunciar una situació de discriminació pateixen malestar emocional significatiu, angoixa, dificultat per dormir, símptomes compatibles amb l'ansietat i afectacions psicològiques en diferents graus segons el perfil de la persona, la gravetat del cas i l'acumulació de situacions prèvies.
- **Tots els problemes estructurals**, com el racisme, el patriarcat, la pobresa, les dificultats amb l'habitatge, etc., **afecten la salut mental** de les persones i poden arribar a derivar en un diagnòstic.
- Hi ha **diferències culturals que sovint són interpretades pels professionals de forma patologitzant**, com és el cas d'unes certes creences arrelades culturalment, o fins i tot, formes d'expressivitat diferents.
- Les persones que es fan càrrec de les cures sovint ho fan en condicions precàries i de sobrecàrrega. En comptes d'anar a l'arrel de la problemàtica, la solució que se'ls sol donar —especialment a les dones, que representen la gran majoria del sector— passa per **la sobremedicació** i, en concret, per una alta prescripció d'ansiolítics.

I en l'àmbit de la salut mental, quines discriminacions es produeixen?

Les discriminacions per motius de salut mental ocorren, sobretot, un cop hi ha un diagnòstic. Presentem algunes de les reflexions i aportacions de les entitats de la Taula SAVD sobre les discriminacions que pateixen les persones en l'àmbit de la salut mental (també se'n poden trobar més a l'informe):

- **La realitat és interseccional**, però els serveis no hi estan adaptats. Així, pot ser que estar en una situació administrativa irregular impedeixi rebre atenció en un servei especialitzat en salut mental, per exemple.
- La **situació socioeconòmica** també pot ser, sovint, una barrera per a una atenció adequada.
- Els **prejudicis i estigmes** són molt abundants en les persones que fan atenció ciutadana i, en alguns casos, el tracte és paternalista. És important que les persones que tenen un diagnòstic formin el personal professional, ja que són qui viuen aquesta realitat en primera persona.
- Els **infants amb mares o pares amb un diagnòstic** en salut mental neixen també amb un diagnòstic: el de situació de risc per malaltia dels seus progenitors. La condició, que busca protegir la infància, implica un judici i una sobrecàrrega constant a pares i mares. Se senten jutjats i avaluats constantment, fins i tot en situacions sense relació amb el seu diagnòstic.

5 Com impacten les discriminacions en els nostres drets?

El dret internacional reconeix que **hi ha persones i grups que requereixen protecció addicional o especial**, pel fet que els ha afectat una situació de discriminació o perquè tenen característiques específiques que els col·loquen en situació de vulnerabilitat. La discriminació és la manifestació concreta que nega el principi d'igualtat i és un dels obstacles principals per avançar en el ple exercici dels drets humans.

Els quatre drets més vulnerats durant el 2023 van ser **la integritat moral (416 situacions), servei públic de qualitat (182), prestació de serveis (173) i integritat física (149)**. Tots aquests indicadors han augmentat amb relació als anys anteriors.

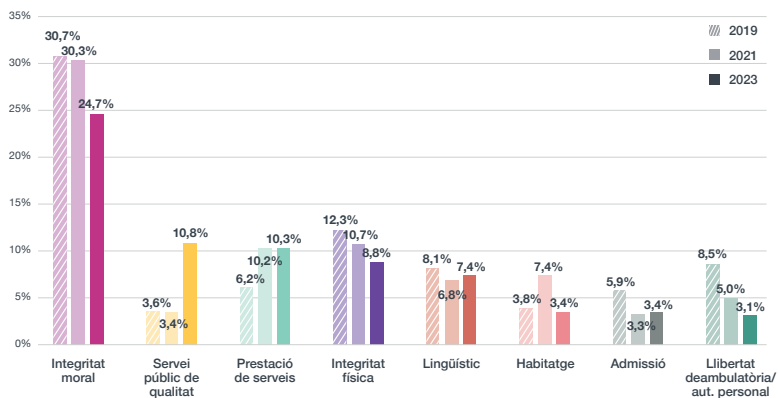
Els atacs contra la integritat moral representen, des del 2019, el dret que més vegades s'ha vulnerat. **Gairebé la meitat de situacions tenen a veure amb discriminacions racistes o LGTBI-fòbiques.**

El dret a un servei públic de qualitat es vulnera sobretot en casos relacionats amb la salut. Aquest ítem ha augmentat més d'un 100% respecte al darrer informe, passant de 89 situacions a 182.

El dret a la prestació de serveis es vulnera, sobretot, en incidències relacionades amb el racisme i l'aporofòbia, tot i que el gènere, la salut i les discriminacions capacitistes també tenen força rellevància.

Discriminació i drets vulnerats 2019, 2021 i 2023

Font:
OND i Taula
SAVD, 2023

6 Què s'ha fet i quins són els reptes de futur?

Les principals accions dutes a terme durant el 2023 i els reptes de l'Ajuntament i de les entitats de la Taula SAVD són els següents:

Accions dutes a terme

- Des de l'OND i les entitats que participen del Protocol d'actuacions davant de situacions de racisme de Barcelona (Bayt al Thaqafa, FAGIC, Fundación Secretariado Gitano i SOS Racisme Catalunya), s'ha fet una anàlisi i coordinació de diferents situacions de racisme a la ciutat. També s'han compartit diferents projectes i propostes de **denúncies conjuntes** associades a l'àmbit educatiu i comunitari.
- L'OND va impulsar una **atenció més humanística** i menys clínica des del seu servei d'atenció psicosocial. També va potenciar la coordinació amb els Centres de Salut Mental d'Adults (CSMA).
- Des de l'OND, el Centre LGTBI i l'Observatori contra l'LGTBI-fòbia, es van incrementar el registre, la denúncia i el seguiment de les situacions d'LGTBI-fòbia a la ciutat. També es van dur a terme col·laboracions formatives.
- L'Oficina per la No Discriminació va potenciar la **coordinació transversal** en diferents serveis municipals que treballen des de la perspectiva feminista i en l'atenció a dones.
- La Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar i l'OND han avançat en l'elaboració d'un **futur protocol d'actuació davant de situacions de discriminació per aporofòbia**.
- Pel que fa a les discriminacions per motius religiosos, s'ha iniciat una **coordinació amb l'Oficina d'Afers Religiosos** per mirar de combatre la infradenúncia.
- En el marc de les discriminacions per ideologia, s'ha dictat enguany una **sentència condemnatòria** que crea jurisprudència.

Reptes i oportunitats

- Des de l'Oficina per la No Discriminació se seguirà treballant per **potenciar la territorialització**. Amb un enfocament interseccional i transversal i mitjançant el projecte "Antenes de l'OND", l'objectiu és enfortir la prevenció de les discriminacions a través de serveis municipals i de la figura de les persones referents dels districtes.
- A més, la Taula SAVD centrarà part de la seva acció a **la millora de la identificació i l'anàlisi de dades qualitatives**. Es duran a terme formacions especialitzades per avançar en aquest sentit.
- La Taula i l'Observatori en el seu conjunt continuaran incorporant **la perspectiva interseccional** en l'atenció, acompanyament i derivació de situacions de discriminació amb l'objectiu d'atendre les persones afectades segons les seves realitats i necessitats específiques.
- **Combatre la infradenúncia** continuarà sent un dels objectius centrals de la Taula SAVD. Es posarà un focus especial en aquells eixos de discriminació en què s'han normalitzat les vulneracions de drets o es manté la por o manca de confiança per denunciar.
- Seguint amb l'objectiu de combatre la infradenúncia, **la Taula SAVD buscarà incloure noves entitats**, concretament organitzacions que treballin en la prevenció de les discriminacions per motius de gènere, religió i d'ideologia.
- Per tal d'aproximar-se a tots aquests objectius, es mirarà d'**augmentar les sinergies entre entitats**. Així, si es dona el cas, es podran fer derivacions de situacions entre les mateixes entitats.

**Informe de
l'Observatori de les
Discriminacions a
Barcelona 2023**

**Resum
executiu
Setembre 2024**

**Direcció de Serveis
de Drets Humans,
Justícia Global
i Cooperació
Internacional;
Àrea de Drets
Socials, Salut,
Cooperació i
Comunitat**